Raadsvoorstel

Onderwerp	Participatieverordening Zoetermeer 2022 en Kadernota Participatie 2022
Zaakid	2022-049366
Auteur	Marieke van Aubel +31793469476 M.C.van.Aubel@zoetermeer.nl Ellen Bos-Houweling +31793469460 E.N.Bos@zoetermeer.nl
Gemeentesecretaris	Huykman, B.J.D.
Directeur	A. Quentin
Portefeuillehouder	Wethouder Van der Meer
Medeverantwoordelijke(n)	Wethouder Iedema

Uiterste behandeldatum (+ reden)	28 november 2022 i.v.m. inwerkingtreding Omgevingswet en nodige tijd voor publicatie van het raadsbesluit en verordening.
Programma(s)	Programma 6 Dienstverlening en samenspraak
Eerdere besluitvorming	Raadsvoorstel Kadernota Samenspraak en Samenspraakverordening d.d. 17 februari 20220 Motie 2002-11: Participatie Omgevingswet d.d. 20 april 2020 Raadsmemo Afdoening motie 2002-11: Participatie Omgevingswet d.d. 17 juni 2020 Motie 2106-58: Knop Zienswijzen d.d. 28 juni 2021 Raadsmemo Afdoening motie 2106-58: Knop Zienswijzen d.d. 24 november 2021
Samenvatting	Dit voorstel betreft uitsluitend een technische aanpassing van de participatieverordening en het participatiebeleid. Inhoudelijk wordt de werkwijze niet gewijzigd. De technische aanpassing is nodig in verband met de inwerkingtreding van de Omgevingswet. In beide documenten zijn wijzigingen nodig, zodat de Samenspraakverordening en de Kadernota voldoen aan de eisen die de Omgevingswet hieraan stelt. Een inhoudelijke vernieuwing van het participatiebeleid is niet meegenomen, omdat hiervoor te weinig tijd is voor inwerkingtreding van de Omgevingswet. De inhoudelijke vernieuwing van het beleid zal later worden opgepakt en worden meegenomen met de evaluatie van de het participatiebeleid in 2024. Naast de technische wijzigingen die nodig zijn om te kunnen voldoen aan de Omgevingswet, is er ook een wijziging in de terminologie. In voorliggend raadsvoorstel wordt in de Verordening en Kadernota niet meer de term 'samenspraak' gehanteerd maar 'participatie'. Daarmee wordt uitvoering gegeven aan de door de gemeenteraad

	aangenomen motie 2002-11. In voorliggende Kadernota Participatie en Participatieverordening zijn minimale inhoudelijke wijzigingen opgenomen (zie bijlage 1 voor de wijzigingen in de verordening). Ze betreffen vooral hoe de gemeente omgaat met participatie bij het toepassen van de instrumenten van de Omgevingswet. Voorgesteld wordt de huidige Kadernota Samenspraak 2020 en de Samenspraakverordening 2020 in zijn geheel in te trekken en te vervangen door de nieuwe verordening en kadernota, omdat de naamgeving in beide documenten verandert in Kadernota Participatie 2022 en Participatieverordening Zoetermeer 2022.
Bijlagen	1. Was/wordt-lijst van Samenspraakverordening naar Participatieverordening 2. Participatieverordening Zoetermeer 2022 3. Toelichting op de Participatieverordening Zoetermeer 2022 4. Kadernota Participatie 2022 5. Samenspraakverordening 6. Kadernota Samenspraak 2020

Raadsbesluit

Participatieverordening Zoetermeer 2022 en Kadernota Participatie 2022
2022-049366

De raad van de gemeente Zoetermeer;
Gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 13 september 2022

besluit

1. Gelet op artikel 150 van de Gemeentewet en artikel 16.55 van de Omgevingswet de Verordening van de gemeenteraad van de gemeente Zoetermeer houdende regels omtrent de wijze waarop ingezetenen en belanghebbenden bij de voorbereiding van gemeentelijk beleid worden betrokken (Participatieverordening Zoetermeer 2022) vast te stellen (bijlagen 2 en 3);
2. De Samenspraakverordening in te trekken (bijlage 4);
3. De geactualiseerde Kadernota Participatie 2022 vast te stellen (bijlage 5);
4. De Kadernota Samenspraak 2020 in te trekken (bijlage 6);
5. Geen participatie toe te passen over de Kadernota Participatie 2022 en de Participatieverordening Zoetermeer 2022, omdat het technische wijzigingen betreffen en het een ondergeschikte herziening betreft van een eerder beleidsvoornemen.

De besluitpunten 1 tot en met 4 treden tegelijk met de Omgevingswet in werking. Het besluitpunt 5 treedt in werking twee weken na de bekendmaking daarvan. Tenzij over dit besluit een inleidend verzoek tot het houden van een referendum wordt gedaan.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de raad op 7 november 2022

de griffier,	de voorzitter,
drs. R. Blokland MCM	drs. M.J. Bezuijen

Toelichting

Probleemstelling en kader

Inleiding
Dit voorstel betreft uitsluitend een technische aanpassing van de participatieverordening en het participatiebeleid. Inhoudelijk wordt de werkwijze niet gewijzigd.

Naar verwachting treedt op 1 januari 2023 de Omgevingswet in werking. De huidige Samenspraakverordening voldoet niet aan de eisen die de Omgevingswet stelt. Met de voorliggende Participatieverordening Zoetermeer 2022 wordt voorzien in een aanvulling op de regels voor de instrumenten van de Omgevingswet, te weten Omgevingsvisie, Programma, Omgevingsplan en Omgevingsvergunning.

Voor Omgevingsvisie en Programma wordt aangesloten bij de in de gemeente Zoetermeer gebruikelijke wijze van het toepassen van participatie bij wijziging van beleid. Voor het instrument omgevingsplan wordt de huidige werkwijze bij bestemmingsplannen als uitgangspunt genomen. Dit betekent dat er altijd participatie wordt toegepast, behalve als er al participatie is verleend of het plan geen grote wijzigingen bevat. Het college besluit over het toepassen van participatie bij de wijziging van het omgevingsplan. Als er participatie wordt toegepast dan wordt iedereen daarbij betrokken.

Op grond van de huidige Samenspraakverordening is participatie over omgevingsvergunningen niet verplicht. De Omgevingswet biedt echter de mogelijkheid aan de gemeenteraad om gevallen aan te wijzen waarvoor participatie verplicht is als het gaat om een omgevingsvergunning voor ontwikkelingen die niet passen in het omgevingsplan. In de Participatieverordening wordt van deze mogelijkheid gebruik gemaakt. Op grond van de nieuwe participatieverordening wordt het verplicht participatie toe te passen over ontwikkelingen die niet passen in het omgevingsplan en waarmee de gemeenteraad eerst moet instemmen voordat het college de vergunning kan verlenen. Dit zijn de grotere (bouw)ontwikkelingen die afwijken van het omgevingsplan. Deze staan op de lijst van gevallen waarvoor advies met instemming van de raad nodig is, zoals het bouwen van 26 of meer nieuwe woningen.

De initiatiefnemer moet de bewoners of andere belanghebbenden informeren over de voorgenomen activiteit. De wijze waarop de initiatiefnemer dat doet, is aan de initiatiefnemer zelf om te bepalen. De gemeente schrijft dit niet voor. Voor de door de raad aangewezen gevallen waarvoor participatie verplicht is, is in de Participatieverordening echter wel opgenomen dat de initiatiefnemer bij zijn aanvraag omgevingsvergunning de volgende informatie moet aanleveren:
- op welke wijze hij participatie heeft toegepast;
- wie hij bij de participatie heeft betrokken;
- welke reacties hij heeft ontvangen;
- wat hij met de reacties heeft gedaan, en
- op welke onderdelen zijn plan is gewijzigd.

Wanneer de initiatiefnemer deze informatie niet aanlevert bij zijn aanvraag omgevingsvergunning dan wordt zijn aanvraag niet behandeld door de gemeente. Het college zal bij het beoordelen van de aanvraag toetsen of de belangen van anderen voldoende zijn meegewogen. Als de belangen van anderen te veel worden geschaad, zal het college de vergunning niet verlenen.

De gemeente wil de initiatiefnemers ondersteunen bij participatie door middel van één gratis informerend gesprek en een tool voor externe partijen die vergelijkbaar is met onze interne participatiewijzer.

Beoogd effect
Met de aanpassingen van de Kadernota Participatie en de Participatieverordening wordt voldaan aan de eisen die de Omgevingswet stelt en worden de kadernota en de verordening geactualiseerd. Daarnaast wordt de initiatiefnemer op grond van de Participatieverordening verplicht voor bepaalde activiteiten die niet passen in het omgevingsplan participatie toe te passen alvorens een aanvraag voor de omgevingsvergunning wordt ingediend.

In het collegeprogramma heeft het college uitgesproken dat het participatiebeleid wordt vernieuwd. Denk hierbij aan het Burgerberaad, Right to challenge en de op te stellen buurtvisies. Deze inhoudelijke vernieuwing van het participatiebeleid is, gelet op de beperkte tijd tot inwerkingtreding van de Omgevingswet, niet meegenomen. Deze inhoudelijke vernieuwing wordt meegenomen bij de evaluatie van het participatiebeleid in 2024.

Voorstel/keuzemogelijkheden/risico's
1. Gelet op artikel 150 Gemeentewet en artikel 16.55 Omgevingswet de Verordening van de gemeenteraad van de gemeente Zoetermeer houdende regels omtrent de wijze waarop ingezetenen en belanghebbenden bij de voorbereiding van gemeentelijk beleid worden betrokken (Participatieverordening Zoetermeer 2022) vast te stellen (bijlagen 2 en 3);
2. De Samenspraakverordening in te trekken (bijlage 4);
3. De geactualiseerde Kadernota Participatie 2022 vast te stellen (bijlage 5);
4. De Kadernota Samenspraak 2020 in te trekken (bijlage 6);
5. Geen participatie toe te passen over de Kadernota Participatie 2022 en de Participatieverordening Zoetermeer 2022, omdat het technische wijzigingen betreffen en het een ondergeschikte herziening betreft van een eerder beleidsvoornemen.

Argumenten
1.1 Vervanging van de Samenspraakverordening door de Participatieverordening Zoetermeer 2022 is nodig om te voldoen aan de Omgevingswet.
In de huidige Samenspraakverordening is niet aangegeven op welke wijze omgegaan moet worden met participatie bij de instrumenten van de Omgevingswet. Dit is wel nodig, omdat in het Omgevingsbesluit is aangegeven dat de gemeente op grond van haar beleid moet motiveren op welke wijze participatie wordt toegepast bij de Omgevingsvisie, Programma en Omgevingsplan. In bijlage 1 van dit raadsvoorstel zijn de wijzigingen ten opzichte van de Samenspraakverordening aangegeven.

1.2 Participatieverordening biedt ook de grondslag voor het verplichten van participatie voor omgevingsvergunning voor activiteiten die niet passen in het omgevingsplan.
Op dit moment mag de gemeente participatie niet verplichten voor aanvragen omgevingsvergunning voor ontwikkelingen die niet passen in het bestemmingsplan. De Omgevingswet biedt de gemeenteraad de mogelijkheid gevallen aan te wijzen waarvoor participatie wel verplicht is. Dit kan alleen voor aanvragen omgevingsvergunning voor een activiteit die niet past in het omgevingsplan en waarvoor het college van burgemeester en wethouders bevoegd gezag is. De Participatieverordening Zoetermeer 2022 voorziet hierin. Hierin is bepaald dat participatie verplicht is voor aanvragen waarmee de gemeenteraad eerst moet instemmen voordat het college de vergunning kan verlenen. Hiermee sluiten we aan bij de lijst van gevallen die de raad in zijn vergadering van 21 september 2020 (agendapunt 8d) heeft vastgesteld.

2.1 Intrekken van de Samenspraakverordening is noodzakelijk.
Het intrekken van de oude Samenspraakverordening is noodzakelijk om de oude regels te laten vervallen.

3.1 De Kadernota Participatie voorziet in de noodzakelijke uitwerking van de regels van de Participatieverordening Zoetermeer 2022.
In de Kadernota Participatie 2022 is een aanvulling opgenomen over hoe omgegaan wordt bij participatie bij wijzigingsbesluiten van het omgevingsplan. Ook is een toelichting opgenomen over de verplichte participatie voor aanvragen omgevingsvergunning voor de door de raad aangewezen activiteiten die niet passen in het omgevingsplan.

3.2 Het woord samenspraak in het document is vervangen door participatie.
In de wijziging van de Kadernota is ook uitvoering gegeven aan de aangenomen motie 2002-11. Het woord samenspraak is vervangen door het woord participatie.

3.3 De Kadernota Participatie is aangevuld met ervaringen met online participatie en de redactie is verbeterd.
In de kadernota komen ook de ervaringen met online participatie aan bod die vooral tijdens de Coronapandemie zijn opgedaan en hoe de gemeente online en offline participatie gaat inzetten. In dat kader wordt ook de aangenomen motie 2106-58 vermeld, die gaat over een digitale knop om reacties in te kunnen dienen. De redactie van de Kadernota is verbeterd door de boodschap kernachtiger en duidelijker op te schrijven. Inhoudelijk is de werkwijze niet gewijzigd.

4.1 Intrekken oude Kadernota Samenspraak 2020 is noodzakelijk.
Het beleid opgenomen in de Kadernota Samenspraak 2020 wordt vervangen door het beleid dat is opgenomen in de Kadernota Participatie. Het intrekken van de oude Kadernota is noodzakelijk om het oude beleid te laten vervallen.

5.1 De wijzigingen van de Kadernota en verordening zijn technisch van aard.
De Kadernota Participatie en Participatieverordening Zoetermeer 2022 voorzien in een voortzetting van het huidige participatiebeleid van de gemeente. De regels en beleidstekst zijn aangevuld om te voldoen aan de vereisten van de Omgevingswet. De wijze waarop participatie wordt toegepast bij wijzigingsbesluiten van het omgevingsplan is gelijk aan de huidige werkwijze bij bestemmingsplannen. Voor de Omgevingsvisie en programma wordt aangesloten bij de werkwijze met betrekking tot aanpassing van het beleid.

5.2 De wijzigingen betreffen een ondergeschikte aanpassing van een eerder beleidsvoornemen
Met de nieuwe verordening en nota wordt gebruik gemaakt van de mogelijkheid om ook voor bepaalde aanvragen omgevingsvergunning voor activiteiten die niet passen in het omgevingsplan de initiatiefnemer te verplichten participatie toe te passen. Dit is in de geest van het gemeentelijk Participatiebeleid om burgers en ondernemers te betrekken bij ontwikkelingen in de gemeente. Bovendien betreft dit ontwikkelingen waarover nu ook vaak participatie plaatsvindt, omdat onder de huidige wetgeving die ontwikkelingen regelmatig met ‘postzegel’ bestemmingsplannen mogelijk worden gemaakt.

<u>Kanttekeningen</u>
Geen.

Financiën
Er zijn geen financiële gevolgen, omdat de wijzigingen met name technisch van aard zijn. Het ontwikkelen van de tool voor externe partijen wordt gedekt uit het beschikbare aanvullende budget voor het Programma Implementatie Omgevingswet. Het voeren van de ondersteunende gesprekken met initiatiefnemers en het onderhouden van de tool wordt gedekt uit het bestaande budget.

Controleprotocol
Niet van toepassing.

Participatie en Communicatie
De Kadernota Participatie en de Participatieverordening Zoetermeer 2022 worden bekendgemaakt in het Gemeenteblad en zijn te vinden op overheid.nl.

Tot een jaar na vaststelling van de nieuwe verordening zal conform motie 2002-11 in de communicatie over participatie, achter het woord 'Participatie' de woorden '(voorheen Samenspraak)' toegevoegd worden.

Duurzaamheid
Niet van toepassing.

Toegankelijkheid en bruikbaarheid voor gehandicapten
Iedereen moet kunnen meedoen aan de participatie. Dit betekent onder andere dat participatiebijeenkomsten georganiseerd worden op locaties die toegankelijk zijn voor gehandicapten.

Rapportage en evaluatie
In de Kadernota Samenspraak 2020 staat dat samenspraak over vier jaar wordt geëvalueerd. Dat is in 2024. Komende jaren blijft participatie zich ontwikkelen door onder andere de komst van de Omgevingswet.